

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Θεσσαλονίκη, Μάιος 2020

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Γεωπονίας, κα. Σταυριανή Κουτσού, Καθηγήτρια, κ. Δημήτρη Χατζηπλή, Καθηγητή και κ. Στέφανο Στεφάνου, Επίκουρο Καθηγητή, για την πολύτιμη συνεισφορά τους στην συγγραφή του παρόντος Κανονισμού.

Ουρανία Νόττα

Διευθύντρια ΠΜΣ

Εισαγωγικό σημείωμα

Οι σπουδές στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «*Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής*» ολοκληρώνονται με την εκπόνηση της μεταπτυχιακής διατριβής. Με τη μεταπτυχιακή του/της διατριβή ο/η φοιτητής/τρια εντριφεί σε κάποιο επιστημονικό πεδίο του ενδιαφέροντός του/ης και προάγει την επιστημονική γνώση, καθώς θέτει ένα επιστημονικό ερώτημα στο οποίο απαντά μέσω συστηματικής έρευνας. Αξιοποιώντας την υπάρχουσα συσσωρευμένη επιστημονική γνώση παράγει νέα γνώση, η οποία τίθεται στην κρίση της επιστημονικής κοινότητας.

Αποτελεί μια εργασία συνθετική και ταυτόχρονα δημιουργική, κατά την οποία ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια συνδυάζει τις γνώσεις που του/της προσέφεραν τα διάφορα γνωστικά πεδία του ΠΜΣ, καθώς και οι προπτυχιακές του/της σπουδές. Ωστόσο δεν επιδιώκεται η μηχανιστική εφαρμογή τής αποκτηθείσας γνώσης, αλλά η κριτική της θεώρηση και η ανάλογη προσαρμογή της, γεγονός που αναδεικνύει τις ικανότητες του/της φοιτητή/τριας.

Παράλληλα, η μεταπτυχιακή διατριβή αποτυπώνει και τη γενικότερη πνευματική καλλιέργεια και παιδεία τού/τής μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, η οποία σφυρηλατήθηκε τόσο κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών), όσο και μέσω των δραστηριοτήτων και εμπειριών του/της.

Η επιτυχημένη ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διατριβής πιστοποιεί τον/την τελειόφοιτο/η ως **νέο/α επιστήμονα**, καθώς αποτελεί απόδειξη της ικανότητάς του/της στη θεωρητική προσέγγιση ενός επιστημονικού πεδίου, στη μεθοδολογία έρευνας, στην ανάλυση δεδομένων, στην εξαγωγή συμπερασμάτων και στη συγγραφή εργασίας, αλλά και της κριτικής του/της ικανότητας.

Περιεχόμενα

1. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ.....	5
1.1.ΕΞΩΦΥΛΛΟ	5
1.2 ΕΣΩΦΥΛΛΟ	5
1.3 ΑΦΙΕΡΩΣΗ.....	5
1.4 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	6
1.5 ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	6
1.6 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ	6
1.7 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΓΓΛΙΚΗ.....	6
1.8 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	6
1.9 ΠΙΝΑΚΕΣ.....	6
1.10 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ / ΣΧΗΜΑΤΑ / ΕΙΚΟΝΕΣ / ΧΑΡΤΕΣ	6
1.11 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	7
1.12 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	7
1.13 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.14 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	7
1.14.1. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας.....	7
1.14.2. Μεθοδολογία έρευνας.....	8
1.14.3. Αποτελέσματα έρευνας και σχολιασμός τους.....	9
1.15 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	9
1.16 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	10
1.17 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	12
2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ	12
2.1 ΣΗΜΑΣΙΑ.....	12
2.2 ΤΡΟΠΟΣ ΓΡΑΦΗΣ	12
2.3 ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ.....	13
3. ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.....	13
4. ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ	14
5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	15
5.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΠΜΣ	15
5.2 ΑΝΑΘΕΣΗ/ΑΝΑΛΗΨΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ.....	15
5.3 ΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ Ή ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	16
5.4. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ.....	16

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	17
6.1. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ.....	17
6.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ/ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	17
6.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	18

1. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η έκταση της μεταπτυχιακής εργασίας καθορίζεται σε συμφωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια, ωστόσο γενικά θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 80 και 150 σελίδων (μαζί με τη βιβλιογραφία και τα παραρτήματα). Μέσα στο κείμενο περιλαμβάνονται πίνακες, διαγράμματα, σχήματα, γραφήματα, μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται και εικόνες/χάρτες ή/και φωτογραφίες.

Η δομή της πτυχιακής εργασίας είναι η εξής:

1. Εξώφυλλο
2. Εσώφυλλο
3. Αφιέρωση (προαιρετικά)
4. Ευχαριστίες
5. Πρόλογος (προαιρετικά)
6. Περίληψη στα ελληνικά
7. Περίληψη στα αγγλικά
8. Περιεχόμενα
9. Περιεχόμενοι πίνακες
10. Περιεχόμενα διαγράμματα/σχήματα/εικόνες/χάρτες
11. Περιεχόμενες φωτογραφίες
12. Κατάλογος συντομογραφιών
13. Εισαγωγή
14. Κεφάλαια εργασίας
15. Συμπεράσματα/Προτάσεις
16. Βιβλιογραφία
17. Παράρτημα

Αναλυτικότερα:

1.1.ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Στο εξώφυλλο δίνονται όλες οι πληροφορίες που αφορούν την εργασία: το Ίδρυμα, το Τμήμα, η Κατεύθυνση, ο τίτλος της εργασίας, το όνομα του μεταπτυχιακού φοιτητή, το όνομα και η βαθμίδα του επιβλέποντα καθηγητή, η έδρα του Ιδρύματος, ο μήνας και η χρονολογία υποστήριξης της εργασίας. Το εξώφυλλο είναι εκτυπωμένο σε χοντρό χαρτί A4 χρώματος εκρού και δεμένο (όχι σε σπирάλ).

1.2 ΕΣΩΦΥΛΛΟ

Το εσώφυλλο είναι το εξώφυλλο εκτυπωμένο σε απλό λευκό χαρτί A4.

1.3 ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Μπορεί, προαιρετικά, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να αναγράψει ότι αφιερώνει την εργασία του/της σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα.

1.4 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Διατυπώνονται ευχαριστίες με ευγενή και εγκρατή τρόπο σε όλους όσοι βοήθησαν με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στην εκπόνηση της εργασίας: στον επιβλέποντα καθηγητή, στην επιτροπή, σε φορείς, πρόσωπα (έπίσημα, συγγενικά, φιλικά κλπ).

1.5 ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στον πρόλογο, ο οποίος δεν είναι υποχρεωτικός, αναφέρονται συνήθως προσωπικά στοιχεία του/της συγγραφέα, όπως π.χ. τα κίνητρα που τον/την έκαναν να επιλέξει να ασχοληθεί με το συγκεκριμένο αντικείμενο, τις δυσκολίες που αντιμετώπισε κατά την εκπόνηση της εργασίας κλπ. Ο πρόλογος συνήθως δεν υπερβαίνει τη μία σελίδα.

1.6 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Η περίληψη είναι μία παράγραφος 250-300 λέξεων, η οποία αποτυπώνει το σύνολο της εργασίας. Περιλαμβάνει σύντομη αναφορά στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας, το σκοπό της εργασίας, την εφαρμοσθείσα μεθοδολογία και τα κυριότερα αποτελέσματα.

Στο κάτω μέρος της περίληψης αναγράφονται οι **Λέξεις κλειδιά**: είναι **πέντε-επτά** λέξεις που χαρακτηρίζουν την μεταπτυχιακή εργασία.

1.7 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΓΓΛΙΚΗ

Είναι η μετάφραση στην αγγλική γλώσσα της ελληνικής περίληψης, καθώς και των λέξεων-κλειδιά.

1.8 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αναγράφεται ο τίτλος όλων των μερών της εργασίας (από «Αφιέρωση» έως «Παράρτημα») και ο αριθμός της σελίδας όπου εντοπίζονται. Στα «Κεφάλαια» αναγράφονται οι τίτλοι των *Κεφαλαίων* και *Υποκεφαλαίων* (πρώτης και δεύτερης τάξης), όπως ακριβώς αναγράφονται μέσα στο κείμενο.

Το εξώφυλλο και το εσώφυλλο δεν αριθμούνται. Από την *Αφιέρωση* έως και τον *Κατάλογο Συντομογραφιών* οι σελίδες αριθμούνται με λατινικούς αριθμούς (i, ii, iii, iv, v, ... ix, x, xi κ.λπ.). Οι σελίδες της υπόλοιπης εργασίας αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς (1, 2, 3, ...). Δηλαδή η αρίθμηση με αραβικούς αριθμούς αρχίζει από την *Εισαγωγή*.

1.9 ΠΙΝΑΚΕΣ

Αναγράφεται ο αριθμός και ο τίτλος των πινάκων που περιλαμβάνονται μέσα στο κείμενο, καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου εντοπίζονται.

1.10 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ / ΣΧΗΜΑΤΑ / ΕΙΚΟΝΕΣ / ΧΑΡΤΕΣ

Αναγράφεται ο αριθμός και ο τίτλος των διαγραμμάτων / σχημάτων / εικόνων / χαρτών που περιλαμβάνονται μέσα στο κείμενο, καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου εντοπίζονται.

1.11 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Εάν παρατίθενται φωτογραφίες μέσα στο κείμενο, αναγράφεται ο αριθμός και ο τίτλος τους, καθώς και ο αριθμός της σελίδας όπου εντοπίζονται.

1.12 ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Τοποθετείται κατάλογος συντομογραφιών μόνο στην περίπτωση που οι συντομογραφίες μέσα στο κείμενο υπερβαίνουν τις πέντε. Αναγράφεται το ακρωνύμιο και η πλήρης ονομασία της συντομογραφίας.

1.13 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην *Εισαγωγή* παρουσιάζεται η προβληματική της έρευνας και ο σκοπός της. Ουσιαστικά αναλύεται η συλλογιστική της εργασίας και αναδεικνύεται η σημαντικότητα του θέματος που μελετάται. Στόχος της εισαγωγής είναι να κατατοπίσει τον αναγνώστη προκαταρκτικά για το θέμα με το οποίο ασχολείται η διατριβή και να τον προετοιμάσει για το κυρίως σώμα της εργασίας. Γίνεται μια **προκαταρκτική και σύντομη** ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας, η οποία θα αναλυθεί στα επόμενα κεφάλαια. Μέσα από την σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση ανακύπτει το βασικό ερώτημα και τα υπο-ερωτήματα που θέτει η εργασία. Η εισαγωγή καταλήγει με το **σκοπό της εργασίας**. Επίσης θα πρέπει να αναφερθούν και οι πιθανοί περιορισμοί που έχει η έρευνα.

Το μέγεθος της *Εισαγωγής* είναι περίπου δύο σελίδες, μπορεί όμως να μεταβληθεί σε συμφωνία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια.

1.14 ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μετά την *Εισαγωγή* ακολουθεί το κυρίως σώμα της εργασίας, το οποίο αποτελείται από **αριθμημένα κεφάλαια** (δηλαδή *Κεφάλαιο 1*, *Κεφάλαιο 2* κλπ). Το κάθε κεφάλαιο αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη αυτοτελή ενότητα και όλα μαζί ακολουθούν μια λογική αλληλουχία.

Τα κεφάλαια θα πρέπει να είναι σχετικά ισοβαρή σε ό,τι αφορά την έκτασή τους. Περιλαμβάνουν υποκεφάλαια πρώτης και δεύτερης τάξης, τα οποία αριθμούνται κατά το δεκαδικό σύστημα αρίθμησης (π.χ. 2, 2.1, 2.1.1).

Κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει μια μικρή εισαγωγή στην αρχή και συμπεράσματα στο τέλος. Η μεν εισαγωγή το συνδέει με το προηγούμενο κεφάλαιο, τα δε συμπεράσματα προετοιμάζουν το επόμενο.

1.14.1. Ανασκόπηση βιβλιογραφίας

Το πρώτο ή τα πρώτα κεφάλαια περιλαμβάνουν την αναλυτική βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος της εργασίας, για την οποία έγινε απλή αναφορά στην *Εισαγωγή*. Αναλύεται το θεωρητικό υπόβαθρο στο οποίο στηρίζεται η έρευνα, δηλαδή περιγράφονται το εννοιολογικό πλαίσιο και οι θεωρίες που είναι σχετικές με τις έννοιες που πραγματεύεται η έρευνα. Επίσης αναφέρονται και αναλύονται οι θεωρητικοί και λειτουργικοί ορισμοί της σημαντικότερης ορολογίας που χρησιμοποιείται στην έρευνα. Καταγράφεται η σχετική με το θέμα της διατριβής επιστημονική γνώση, όχι όμως με τη μορφή απλής παράθεσης, αλλά ως κριτική σύνθεση.

Τα κεφάλαια και υποκεφάλαια πρέπει να έχουν τέτοια αλληλουχία, ώστε να διερευνώνται όλες οι πτυχές του θέματος και σταδιακά να αναδεικνύονται τα επιστημονικά ερωτήματα της έρευνας. Μέσω της προσεγμένης παρουσίασης της υπάρχουσας γνώσης θα προκύψουν οι κατάλληλες ερευνητικές υποθέσεις και θα αιτιολογηθούν η μεθοδολογία και τα ευρήματα της έρευνας. Αναφέρονται όλες οι σχετικές με το θέμα εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί από άλλους επιστήμονες και εντοπίζεται το επιστημονικό κενό που δικαιολογεί την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας. Το στοιχείο αυτό αποδεικνύει τη σημαντικότητά της.

Προϋποθέτει βιβλιογραφική ανασκόπηση εστιασμένη και ενημερωμένη από την πρόσφατη ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία, η οποία θα πρέπει να παρουσιάζεται συνθετικά. Συνιστάται η αναφορά σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό βιβλιογραφικών πηγών, καθώς αποτελεί σημαντικό στοιχείο ποιότητας της εργασίας.

1.14.2. Μεθοδολογία έρευνας

Στο κεφάλαιο της μεθοδολογίας παρουσιάζεται ο τρόπος οργάνωσης της έρευνας, η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή ή απόκτηση των δεδομένων της έρευνας και η μέθοδος της στατιστικής τους ανάλυσης. Η μεθοδολογία ανταποκρίνεται πλήρως στα συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στην *Εισαγωγή*. Γίνεται διαχωρισμός ανάμεσα στα δευτερογενή και πρωτογενή δεδομένα: για τα δευτερογενή αναφέρεται η πηγή τους και ο τρόπος ανάλυσής τους, για τα πρωτογενή αναφέρεται αναλυτικά ο τρόπος απόκτησής τους.

Εάν η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων γίνει μέσω ερωτηματολογίου, θα πρέπει να περιγραφεί: η περιοχή της έρευνας, ο πληθυσμός της έρευνας, η μέθοδος δειγματοληψίας, το μέγεθος του δείγματος, ο τρόπος προσέγγισης του πληθυσμού που αποτελεί το δείγμα, ο τρόπος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, εάν έγινε πιλοτική έρευνα, ο τόπος και ο χρόνος συμπλήρωσης, τα εμπόδια κλπ.

Εάν η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων γίνει μέσω πειράματος, τότε θα πρέπει να ενταχθεί υποκεφάλαιο με τίτλο *Υλικά και Μέθοδοι*. Στο υποκεφάλαιο αυτό αναφέρεται ο τρόπος διεξαγωγής των πειραμάτων που έλαβαν χώρα με λεπτομέρειες. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να αναφέρονται:

1. Το πειραματικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε (π.χ. έδαφος, φυτικό ή ζωικό είδος με το κοινό και επιστημονικό όνομα, η συστηματική κατάταξή του κ.λπ.)

2. Ο τόπος συλλογής του υλικού ή ο τρόπος απόκτησης και πιθανώς ο τρόπος συλλογής και μεταφοράς του στο εργαστήριο, οι συνθήκες αποθήκευσής του (αν είναι αναγκαίο).

4. Η μέθοδος επεξεργασίας τού πειραματικού υλικού με λεπτομέρειες και με τη σωστή σειρά, έτσι ώστε κάποιος ακολουθώντας τις οδηγίες να μπορέσει να επαναλάβει και επαληθεύσει τα αποτελέσματα του πειράματος. Αναφέρονται και με λεπτομέρειες οι χημικές ενώσεις, συγκεντρώσεις, τρόπος παρασκευής τους (εφ' όσον υπάρχει κάποια ιδιαιτερότητα στον τρόπο παρασκευής), βιβλιογραφικές παραπομπές για τις μεθόδους. Για κάποιες χημικές ουσίες, που δεν είναι συνηθισμένες, αναφέρεται και η προέλευσή τους. Οι πολύ γνωστές τεχνικές δεν χρειάζεται να περιγράφονται, αρκεί η βιβλιογραφική

παραπομπή τους. Αναφέρονται, όμως, οποιεσδήποτε τροποποιήσεις της μεθόδου.

6. Αναφέρεται ο τύπος, μοντέλο κ.λπ. μεγάλων οργάνων που χρησιμοποιούνται, π.χ. Ηλεκτρονικό Μικροσκόπιο, Χρωματογράφος, Θερμικός κυκλοποιητής κ.α. Για μικρότερα και περισσότερο συνηθισμένα όργανα, π.χ. ζυγοί, pHμετρα κ.λπ. δεν αναφέρονται οι τύποι και τα μοντέλα τους.

7. Γίνεται σαφής αναφορά στον τρόπο και τις συνθήκες μέτρησης, στους τρόπους στατιστικής ανάλυσης, το στατιστικό πρόγραμμα που χρησιμοποιήθηκε κ.λπ.

8. Οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνεται ότι θα ήταν χρήσιμη σε κάποιον που θα ήθελε να επαναλάβει την αντίστοιχη πειραματική διαδικασία.

Στόχος του κεφαλαίου της μεθοδολογίας είναι να μπορεί ο αναγνώστης της εργασίας, να επαναλάβει την έρευνα κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο.

1.14.3. Αποτελέσματα έρευνας και σχολιασμός τους

Αποτελεί το σημαντικότερο κεφάλαιο της διατριβής, καθώς εδώ βρίσκεται η νέα γνώση που προσθέτει ο ερευνητής στην ήδη υπάρχουσα. Παρουσιάζονται τα δεδομένα της έρευνας και η επεξεργασία τους. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να είναι ακριβής και σαφής. Εάν τα δεδομένα είναι πάρα πολλά, τα σημαντικότερα τοποθετούνται στο σώμα του κεφαλαίου, ενώ τα υπόλοιπα καταχωρούνται στο παράρτημα. Για να γίνουν τα αποτελέσματα περισσότερο κατανοητά και εύληπτα, παρουσιάζονται σε πίνακες, σχήματα, γραφήματα ή/και εικόνες.

Τα αποτελέσματα σχολιάζονται κριτικά και ερμηνεύονται με βάση το θεωρητικό πλαίσιο που αναλύθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο. Τονίζονται τα αποτελέσματα που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (π.χ. τα μη αναμενόμενα) και συνδέονται και συγκρίνονται με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών, ενώ παράλληλα τονίζονται εκείνα που θα πρέπει να διερευνηθούν περισσότερο. Οι ερμηνείες θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένες και να μην εκφράζουν προσωπικές εκτιμήσεις.

Το κεφάλαιο αυτό δύναται να διαχωρισθεί σε δύο υποκεφάλαια πχ. α) Αποτελέσματα και β) Σχολιασμός αποτελεσμάτων.

1.15 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Τα συμπεράσματα στο τέλος του κειμένου, αποτελούν το επιστέγασμα της μεταπτυχιακής διατριβής. Περιλαμβάνουν τα σημαντικότερα και ουσιαστικότερα αποτελέσματα της έρευνας που έχει πραγματοποιηθεί. Στα συμπεράσματα δίνονται οι **απαντήσεις στα ερωτήματα/στόχους** που τέθηκαν στην *Εισαγωγή*.

Τα *Συμπεράσματα* (όπως και η *Εισαγωγή*) **δεν αποτελούν Κεφάλαιο** της μεταπτυχιακής διατριβής (δηλαδή δεν γράφουμε: *Κεφάλαιο ...: Συμπεράσματα*) και καταγράφονται σε δύο περίπου σελίδες.

Προαιρετικά τα *Συμπεράσματα* καταλήγουν σε προτάσεις, οι οποίες **βασίζονται και τεκμηριώνονται από τα αποτελέσματα** της έρευνας.

1.16 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Στο τέλος της εργασίας καταγράφονται **υποχρεωτικά** όλες οι βιβλιογραφικές πηγές (references) που χρησιμοποιήθηκαν μέσα στο κείμενο και θα πρέπει να υπάρχει πλήρης αντιστοίχιση. Δεν διαχωρίζονται τα βιβλία από τα περιοδικά, αλλά παρατίθενται όλα μαζί κατά **αλφαβητική σειρά** και **χωρίς αρίθμηση**. Διαχωρίζεται η ελληνική από την ξένη βιβλιογραφία (στην περίπτωση που είναι μεγάλος ο αριθμός των πηγών). Οι ιστοσελίδες καταγράφονται σε ξεχωριστή κατηγορία, όπου παρατίθενται οι ηλεκτρονικές τους διευθύνσεις, καθώς και η ημερομηνία ανάκτησής τους από το διαδίκτυο.

Σκοπός της βιβλιογραφίας είναι να δώσει στον/ην αναγνώστη/ρια τις όλες εκείνες τις πληροφορίες για την πηγή, οι οποίες θα του επιτρέψουν να την βρει κι εκείνος/η. Ο συνιστώμενος τρόπος καταγραφής της βιβλιογραφίας βασίζεται στο σύστημα APA (American Psychological Association) και είναι ο ακόλουθος.

Κάθε βιβλιογραφική αναφορά πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία :

- για **Βιβλία**: Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος του. (Χρόνος έκδοσης σε παρένθεση). Τίτλος βιβλίου. Τόπος έκδοσης: Εκδοτικός οίκος.
- για **Άρθρα**: Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος του. (Χρόνος έκδοσης σε παρένθεση). Τίτλος άρθρου. Τίτλος περιοδικού, Τόμος, Σελίδα(-ες).
- για **Άρθρα** σε περιοδικά που εκδίδονται σε ηλεκτρονική μορφή μόνο (**open access**): Επώνυμο συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος του. (Χρόνος έκδοσης σε παρένθεση). Τίτλος άρθρου. Τίτλος περιοδικού, Τόμος (εάν υπάρχει), e page, αριθμός doi.
- Στη περίπτωση περισσοτέρων του ενός συγγραφέων, τα ονόματά τους χωρίζονται με κόμμα (,).
- Οι τίτλοι των βιβλίων, οι τίτλοι των περιοδικών, και ο αριθμός τόμου του περιοδικού αναγράφονται με *πλάγια γραφή*.

Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών (επιλεγμένες περιπτώσεις).

1. Βιβλία

Λουκάς, Μ. (1988). *Εισαγωγή στην Γενετική*. Αθήνα: Σταμούλης.

Falconer, D.S. (1989). *Introduction to quantitative genetics* (3rd ed.). London: Longman.

Lynch, M. & Walsh, B. (1998). *Genetics and Analysis of Quantitative Traits*. Sunderland: Sinauer Associates, Inc.

Hill, W.G. & Knott, S.A. (1989). Identification of genes with large effect. In: D. Gianola and K. Hammond (Eds.), *Advances in statistical methods for genetic improvement of livestock* (pp. 477-494), Berlin: Springer Verlag.

Παπαδόπουλος, Ν. Γ. (1998). Η αποτυχία των μαθητών ως πρόβλημα του εκπαιδευτικού συστήματος: Επισημάνσεις, κίνητρα και δυνατότητες βελτίωσης. Στο: Α. Ευκλείδη (επιμ.), *Τα κίνητρα στην Εκπαίδευση* (σελ. 90-107). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

2. Άρθρα περιοδικών

Soller, M. (1978). The use of loci associated with quantitative traits in dairy cattle improvement. *Animal Production* 27: 133-139.

Παπαδόπουλος, Κ. (1994). Η Γενετική στον σύγχρονο κόσμο. *Επιθεώρηση Βιολογίας*, 48, 75-102.

Bumstead, N. & Palyga, J. (1992). A preliminary linkage map of chicken genome. *Genomics* 13: 690-697.

Hayes BJ, Chamberlain AJ, McPartlan H, Macleod I, Sethuraman L, Goddard ME. (2007). Accuracy of marker-assisted selection with single markers and marker haplotypes in cattle. *Genetical Research* 89: 215-220.

3. Πηγές από το διαδίκτυο

Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να παρατίθενται είναι τα εξής:

Επώνυμο του συγγραφέα, Αρχικά του μικρού ονόματος, (Ημερομηνία συγγραφής της εργασίας, εφόσον αναφέρεται), Τίτλος της εργασίας, ηλεκτρονική διεύθυνση, (ημερομηνία ανάκτησης σε παρένθεση).

3α. Κείμενο στο διαδίκτυο με ημερομηνία

Degelman, D., & Harris, M.L. (2000). APA style essentials. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Vanguard University, Department of Psychology: http://www.vanguard.edu/psychology/index.cfm?doc_id=796 (ανάκτηση 18/5/2000).

Jürgens, R. (2005). HIV/AIDS and HCV in Prisons: A Select Annotated Bibliography. http://www.hc-sc.gc.ca/ahc-asc/alt_formats/hpb-dgps/pdf/intactiv/hiv-vih-aids-sida-prison-carceral_e.pdf (ανάκτηση 13/9/2007).

3β. Κείμενο στο διαδίκτυο χωρίς ημερομηνία

Nielsen, M.E. (n.d.). Notable people in psychology of religion. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.psywww.com/psyrelig/psyrelpr.htm> (ανάκτηση 3/8/2001).

GVU's 8th WWW user survey. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.cc.gatech.edu/gvu/usersurveys/survey1997-10/> (ανάκτηση 8/9/2000).

3γ. Κείμενο στο διαδίκτυο χωρίς ημερομηνία και χωρίς συγγραφέα

Gender and society. (n.d.). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.trinity.edu/~mkearl/gender.html> (ανάκτηση 3/12/2001).

1.17 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στο Παράρτημα τοποθετείται το υλικό της εργασίας που κρίνεται ως επικουρικό, όπως: συμπληρωματικοί πίνακες, το ερωτηματολόγιο της εργασίας, χάρτες, φωτογραφίες κλπ. Μπορεί το υλικό να χωρισθεί σε κατηγορίες, οπότε δημιουργείται το Παράρτημα 1, Παράρτημα 2 κλπ.

2. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

2.1 ΣΗΜΑΣΙΑ

Οποιαδήποτε αναφορά μέσα στο κείμενο της μεταπτυχιακής διατριβής σε απόψεις, γεγονότα, ιδέες κλπ που προέρχονται από εξωτερικές πηγές (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, ιστοσελίδες, βάσεις δεδομένων, νόμους κλπ) πρέπει να επισημαίνεται με τη σχετική παραπομπή. Η πλήρης της αναφορά γίνεται στη *Βιβλιογραφία*, στο τέλος της εργασίας.

Η βιβλιογραφική παραπομπή της πηγής μέσα στο κείμενο επιβάλλεται, διότι διασφαλίζει τα πνευματικά δικαιώματα του συγγραφέα της, ενώ παράλληλα αποτελεί απόδειξη του σεβασμού από την πλευρά του/της φοιτητή/τριας των κανόνων της επιστημονικής δεοντολογίας. Ενδείκνυται η χρήση όσο το δυνατό περισσότερων βιβλιογραφικών πηγών, διότι αποτελεί ένδειξη της ποιότητας της μεταπτυχιακής διατριβής, καθώς πιστοποιεί την έκταση και το βάθος της μελέτης του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας του αντικειμένου στο οποίο εντριφεί.

2.2 ΤΡΟΠΟΣ ΓΡΑΦΗΣ

Οποιαδήποτε αναφορά σε πηγή μέσα στο κείμενο συνοδεύεται από τη βιβλιογραφική παραπομπή στο σημείο όπου έχει χρησιμοποιηθεί. Η βιβλιογραφική παραπομπή γράφεται μέσα σε παρένθεση, όπου περιλαμβάνεται **μόνο** το/τα όνομα/τα του/των συγγραφέα/ων και η χρονολογία έκδοσης του έργου του/τους.

Παραδείγματα βιβλιογραφικών αναφορών μέσα στο κείμενο:

- Ένας συγγραφέας: π.χ. (Παπαδόπουλος, 2010), (Haley, 1990)
- Δύο συγγραφείς: π.χ. (Κασίμης & Παπαδόπουλος 2011), (Hill & Haley, 1991)
- Περισσότεροι από δύο συγγραφείς: π.χ. (Ανθοπούλου κ.ά. 2009), (Meuwissen et al., 2012)
- Συγγραφέας με περισσότερες της μιας δημοσιεύσεις στην ίδια χρονιά: π.χ. (Νικολάου 2009α), (Νικολάου 2009β)

Στην περίπτωση που αναφέρονται περισσότερες της μιας πηγές, αυτές παρατίθενται μέσα στην παρένθεση με χρονολογική σειρά και οι πηγές χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα. π.χ.: *Από την επισκόπηση της σχετικής*

βιβλιογραφίας διαπιστώθηκε η ύπαρξη σημαντικών διαφορών ως προς το φύλο (Haley, 1990, Hill & Haley, 1991, Meuwissen et al., 1992, Παπαδόπουλος κ.α. 1993).

Όταν τα ονόματα των συγγραφέων αποτελούν λειτουργικό τμήμα της δομής μιας πρότασης, τότε το/τα όνομα/τα του/των συγγραφέα/ων της βιβλιογραφικής παραπομπής δεν σημειώνεται όλο μέσα σε παρένθεση αλλά μόνο ο χρόνος έκδοσης εμφανίζεται σε παρένθεση αμέσως μετά το όνομα (επώνυμο) του/των συγγραφέα(ων). Π.χ. Οι Smith & Simpson (2014) διαπίστωσαν ότι ...

2.3 ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Λογοκλοπή (plagiarism) είναι η οποιαδήποτε, εκούσια ή ακούσια, αναφορά στο έργο κάποιου άλλου (προσώπου ή φορέα) χωρίς να γίνεται σαφής παραπομπή στην πηγή. Εάν δεν αναφέρεται η πηγή, εκλαμβάνεται ως έργο του μεταπτυχιακού φοιτητή και αποτελεί σοβαρό ηθικό παράπτωμα, διότι παραβιάζεται η επιστημονική δεοντολογία. Αποτελεί όμως και νομικό παράπτωμα, και για το λόγο αυτό διώκεται ποινικά, καθώς διέπεται από τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Για να αποφευχθεί η λογοκλοπή, θα πρέπει να τηρούνται τα εξής:

- Να αναφέρονται οι συγγραφείς, φορείς κλπ των οποίων έχουν χρησιμοποιηθεί απόψεις, ιδέες, αποτελέσματα ερευνών κλπ.
- Στην περίπτωση όπου μια πηγή χρησιμοποιείται μέσα στο κείμενο περισσότερες από μία φορές, να αναφέρεται κάθε φορά που χρησιμοποιείται και όχι μόνο την πρώτη φορά.
- Να τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά το κείμενο άλλου συγγραφέα, όταν αυτό χρησιμοποιείται αυτολεξεί και να αναφέρεται η σελίδα του έργου στο οποίο βρίσκεται.
- Να αποφεύγεται η «αντιγραφή-επικόλληση» (cut-paste), όπου επιλέγονται μικρές ενότητες από διαφορετικές πηγές («αντιγραφή»), οι οποίες στη συνέχεια απλώς παρατίθενται («επικόλληση»).
- Να αποφεύγεται η παραποίηση δεδομένων και πληροφοριών.
- Να αναφέρεται η πηγή των πινάκων, γραφημάτων, εικόνων κλπ άλλων συγγραφέων, καθώς και η σελίδα του έργου όπου βρίσκονται.
- Να αποφεύγεται η «αυτολογοκλοπή», όπου ο συγγραφέας παρουσιάζει το δημοσιευμένο υλικό προηγούμενων εργασιών του ως νέο.

3. ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Το κείμενο της μεταπτυχιακής διατριβής θα πρέπει να είναι ένα λογικά οργανωμένο κείμενο με συνοχή. Το ύφος γραφής του θα πρέπει να είναι λιτό και ενιαίο σε όλη του την έκταση. Συνιστάται η αποφυγή των μακροσκελών και πολύπλοκων προτάσεων και ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα ορθογραφικά, συντακτικά, καθώς και στα εκφραστικά λάθη.

Σε ό,τι αφορά τον τρόπο γραφής, η γλώσσα θα πρέπει να είναι απλή, χωρίς να είναι απλοϊκή, και να χρησιμοποιεί την επιστημονική ορολογία. Θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση της αργκό, η πολιτική συνθηματολογία, οι λαϊκίζουσες εκφράσεις και οι λεκτικές υπερβολές. Επίσης να αποφεύγεται η

επιθετικότητα, τα ειρωνικά ή υποτιμητικά σχόλια και αυτά που υπονοούν ρατσισμό και φυλετικές διακρίσεις.

Επισημαίνεται ότι η μεταπτυχιακή διατριβή δεν αποτελεί λογοτεχνικό αλλά επιστημονικό κείμενο, δηλαδή βασίζεται σε δεδομένα και οι απόψεις είναι απόλυτα τεκμηριωμένες.

4. ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Το κείμενο της πτυχιακής εργασίας δακτυλογραφείται με **πλήρη στοίχιση**, σε γραμματοσειρά **Times New Roman**, μεγέθους γραμμάτων **12**, σε διάστιχο **1,5**, χωρίς κενό μεταξύ των παραγράφων. Οι αποστάσεις ορίζονται ως εξής:

- Πάνω (top) : 2,5 cm από την κορυφή της σελίδας
- Κάτω (bottom): 2,5 cm από τη βάση της σελίδας
- Αριστερά (left): 4,0 cm από την αριστερή πλευρά
- Δεξιά (right) : 2,0 cm από τη δεξιά πλευρά της σελίδας

Οι **αναλυτικές οδηγίες** για την συγγραφή του κειμένου είναι οι εξής:

- Τα Κεφάλαια αριθμούνται με αραβικούς χαρακτήρες (Κεφάλαιο 1, Κεφάλαιο 2 κλπ)
- Κάθε κεφάλαιο αρχίζει σε **νέα σελίδα**.
- Οι τίτλοι των κεφαλαίων αναγράφονται πάντοτε στην **αριστερή πλευρά** της σελίδας,
- Τα κεφάλαια **απαρτίζονται** από υποκεφάλαια **έως 2ης τάξης** (π.χ. 2.1.3.).
- Οι τίτλοι των κεφαλαίων γράφονται με **κεφαλαία** γράμματα, **έντονα** (bold) μεγέθους γραμμάτων **16** (π.χ. **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.**).
- Τα υποκεφάλαια 1^{ης} τάξεως γράφονται με **κεφαλαία** γράμματα, **έντονα** (bold), μεγέθους γραμμάτων **14** (π.χ. **3.2.**).
- Τα υποκεφάλαια 2^{ης} τάξεως γράφονται με **πεζά** γράμματα, **έντονα** (bold), μεγέθους γραμμάτων **12** (π.χ. **3.2.1.**).
- Οι **πίνακες** φέρουν δύο απαραίτητα στοιχεία: τον **τίτλο** και την **πηγή**. Πριν από τον τίτλο αναγράφεται η αρίθμησή του. Η αρίθμηση του πίνακα περιλαμβάνει δύο αριθμούς: ο πρώτος αναφέρεται στο κεφάλαιο στο οποίο βρίσκεται ο πίνακας και ο δεύτερος αντιπροσωπεύει την αύξουσα σειρά του μέσα στο κεφάλαιο. Π.χ. ο πίνακας 3.4. σημαίνει ότι είναι ο τέταρτος πίνακας του τρίτου κεφαλαίου. Οι τίτλοι των πινάκων (καθώς και των σχημάτων και διαγραμμάτων) γράφονται με **πεζά, έντονα** (bold), μεγέθους γραμμάτων **12**. Οι τίτλοι των πινάκων αναγράφονται στο πάνω μέρος του πίνακα, ενώ των σχημάτων και φωτογραφιών στο κάτω μέρος.
- Τα γράμματα των πινάκων (το περιεχόμενο του πίνακα) γράφονται με **πεζά** γράμματα, μεγέθους από 8 έως 12, ανάλογα με το μέγεθος του πίνακα. Με όμοια, αλλά έντονα γράμματα, γράφονται οι τίτλοι των σειρών και στηλών, καθώς και τα συνολικά ποσά των πινάκων. Η πηγή του πίνακα ή διαγράμματος τοποθετείται στο κάτω μέρος και γράφεται με **πεζά μη έντονα** γράμματα, μεγέθους 10. Οι υποσημειώσεις των πινάκων ή σχημάτων αναγράφονται στο κάτω μέρος του πίνακα με **πεζά μη έντονα** γράμματα, μεγέθους 10, πριν την πηγή.

- Η βιβλιογραφία πρέπει να είναι γραμμένη σε μονό διάστημα, με 1,5 διάστιχο απόσταση ανάμεσα σε κάθε νέα αναφορά. Η πρώτη γραμμή της κάθε μιας αναφοράς πρέπει να είναι ευθυγραμμισμένη με το αριστερό περιθώριο, ενώ οι ακόλουθες γραμμές θα πρέπει να έχουν εσοχή 5 διαστημάτων προς τα δεξιά.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

5.1 ΥΠΟΒΟΛΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

Στη διάρκεια του 2^{ου} ακαδημαϊκού εξαμήνου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έρχονται σε συνεννόηση με τον/την εκπαιδευτικό με τον/την οποίο/α επιθυμούν να πραγματοποιήσουν την μεταπτυχιακή τους διατριβή.

Τα θέματα υποβάλλονται από τους εκπαιδευτικούς του ΠΜΣ και είναι σχετικά με το επιστημονικό τους πεδίο. Κάθε μέλος ΔΕΠ έχει την υποχρέωση να υποβάλλει τουλάχιστο δύο (2) θέματα στη *Συνέλευση του Τμήματος*. Στην περίπτωση που το θέμα άπτεται δύο διαφορετικών επιστημονικών πεδίων, είναι δυνατόν να προταθεί από δύο εκπαιδευτικούς, εφόσον αυτοί κρίνουν ότι ο καθένας θα αναλάβει την επίβλεψη διαφορετικών και συμπληρωματικών τμημάτων της μεταπτυχιακής διατριβής. Η Συνέλευση του Τμήματος κρίνει τη συμβατότητα των θεμάτων με το επιστημονικό πεδίο των εκπαιδευτικών και τα εγκρίνει. Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΠΜΣ υποβάλλει τα θέματα στη Γραμματεία, η οποία τα δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ.

5.2 ΑΝΑΘΕΣΗ/ΑΝΑΛΗΨΗ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Η μεταπτυχιακή διατριβή του/της φοιτητή/τριας είναι **ατομική**.

Η επίσημη ανάθεση/ανάληψη γίνεται με τη «*Δήλωση ανάθεσης/ανάληψης μεταπτυχιακής διατριβής*» (Έντυπο 2), κατά το τέλος του 2^{ου} εξαμήνου σπουδών. Τη δήλωση συνυπογράφουν ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια και ο/η εκπαιδευτικός, ο οποίος στο εξής λέγεται *επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια*. Το έντυπο 2 γνωστοποιείται στον/στην Διευθυντή/τρια του ΠΜΣ, ο/η οποίος/α το εγκρίνει. Η πρόταση για το θέμα της εργασίας και ο ορισμός του επιβλέποντα καθηγητή επικυρώνεται από την Συνέλευση, μετά από εισήγηση της Σ.Ε. Στη συνέχεια κατατίθεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ και καταχωρείται στο φάκελο του/της φοιτητή/τριας. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος/η να κρατήσει **αντίγραφο** του εντύπου 2.

Η Γραμματεία μετά το πέρας της διαδικασίας ανάθεσης/ανάληψης μεταπτυχιακών διατριβών δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ τις αναληφθείσες μεταπτυχιακές εργασίες και τα ονόματα των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών που τις ανέλαβαν.

Σύμφωνα με τον κανονισμό σπουδών του ΠΜΣ, για την απονομή του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών η ελάχιστη χρονική διάρκεια ορίζεται στους δέκα οκτώ (18) μήνες.

Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια μέσα στο προαναφερθέν προβλεπόμενο χρονικό διάστημα είναι υποχρεωμένος/η να καταθέσει ολοκληρωμένη την μεταπτυχιακή του/της διατριβή και να την παρουσιάσει/υποστηρίξει. Σε περίπτωση υπέρβασης του ανώτατου χρονικού ορίου σπουδών, ο μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια διαγράφεται από το ΠΜΣ, μετά από εισήγηση της Σ.Ε. και απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Στη συνέχεια, η Γραμματεία του ΠΜΣ αναγράφει στη *Δήλωση ανάθεσης/ανάληψης μεταπτυχιακής διατριβής* ότι το θέμα διαγράφεται.

5.3 ΑΛΛΑΓΗ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑ ΚΑΘΗΓΗΤΗ Ή ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Μετά την ανάθεση/ανάληψη της μεταπτυχιακής διατριβής υπάρχει η πιθανότητα να βρεθεί ο/η μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια στη θέση όπου ο επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια δεν μπορεί να συνεχίσει την επίβλεψη της εργασίας του/της, για λόγους όπως συνταξιοδότηση, εκπαιδευτική άδεια κλπ. Στην περίπτωση αυτή η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει τη συνέχιση της επίβλεψης της μεταπτυχιακής διατριβής σε άλλο μέλος ΔΕΠ του ΠΜΣ, ίδιου ή παρεμφερούς επιστημονικού πεδίου. Η αλλαγή θέματος ή επιβλέποντα καθηγητή δεν συνίσταται.

5.4. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μεταπτυχιακής διατριβής είναι απαραίτητο ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια να έχει μια συνεχή και ανά τακτά χρονικά διαστήματα συνεργασία με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια.

Η συνεργασία ξεκινάει αμέσως μετά την ανάθεση/ανάληψη της μεταπτυχιακής διατριβής, όπου ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να καταθέσει το «πλάνο» (πίνακα περιεχομένων) της διατριβής του στον/ην επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια, μαζί και το χρονοδιάγραμμα των εργασιών του. Τα παραπάνω παίρνουν την τελική τους μορφή με τη βοήθεια του/της επιβλέποντα/ουσας, ο/η οποίος/α τα καταχωρεί στο φάκελο του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, που έχει στο προσωπικό του/της αρχείο. Στη συνέχεια ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια οφείλει να ενημερώνει τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια σε τακτά χρονικά διαστήματα (τουλάχιστο μία φορά ανά μήνα) για την πρόοδο της έρευνάς του/της και να του/της παραδίδει προοδευτικά τμήματα της μεταπτυχιακής του/της διατριβής προς διόρθωση. Η παράδοση ολοκληρωμένης της μεταπτυχιακής διατριβής εφάπαξ κρίνεται ως απαράδεκτη, ιδιαίτερα εάν αυτό συμβεί λίγες ημέρες πριν τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσής της. Η έλλειψη συνεχούς συνεργασίας με τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια λαμβάνεται σοβαρά υπόψη κατά την τελική αξιολόγηση της μεταπτυχιακής διατριβής.

Οι επιβλέποντες καθηγητές ορίζουν συγκεκριμένα μέρα και ώρα στο πρόγραμμά τους, κατά την οποία είναι διαθέσιμοι για συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες που επιβλέπουν. Συμπληρωματικά, η συνεργασία μπορεί να γίνεται και ηλεκτρονικά και καταχωρείται από τον/την επιβλέποντα/ουσα στο φάκελο του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας.

Ο ρόλος του/της επιβλέποντα/ουσας καθηγητή/τριας είναι η καθοδήγηση του/της φοιτητή/τριας στην εκπόνηση της μεταπτυχιακής του/της διατριβής. Ωστόσο, την τελική ευθύνη του περιεχομένου της εργασίας τη φέρει ο ίδιος ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

6.1. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Μετά την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διατριβής, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει στη Γραμματεία του ΠΜΣ τρία αντίτυπα και ένα cd και συμπληρώνει την *Αίτηση παρουσίασης και αξιολόγησης μεταπτυχιακής διατριβής* (Έντυπο 3). Οι καταληκτικές ημερομηνίες κατάθεσης ορίζονται από τη Γραμματεία. Την αίτηση συνοπογράφει και ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια, ο/η οποίος/α βεβαιώνει ότι η μεταπτυχιακή διατριβή ολοκληρώθηκε και είναι έτοιμη προς παρουσίαση/υποστήριξη. Στο ίδιο έντυπο αναγράφεται από τη Γραμματεία η ημερομηνία παρουσίασης/υποστήριξης της μεταπτυχιακής διατριβής, καθώς και τα μέλη της επιτροπής αξιολόγησης.

Ο τίτλος της μεταπτυχιακής διατριβής που κατατίθεται μπορεί να είναι ελαφρώς τροποποιημένος σχετικά με τον αρχικό που δηλώθηκε κατά την ανάληψή της, όμως οπωσδήποτε στο ίδιο γνωστικό πεδίο.

6.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ/ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/ήτρια έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μόνιμα μέλη ΔΕΠ μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διατριβής ορίζεται από την Συνέλευση του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη ΔΕΠ. ή ερευνητές των βαθμίδων Α΄, Β΄ ή Γ΄, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της μεταπτυχιακής διατριβής.

Η διαδικασία της παρουσίασης/υποστήριξης της μεταπτυχιακής διατριβής περιλαμβάνει δύο μέρη:

Κατά το πρώτο μέρος, το οποίο διαρκεί **20 λεπτά**, ο/η φοιτητής/τρια παρουσιάζει/υποστηρίζει την εργασία του/της με την **υποχρεωτική χρήση ηλεκτρονικών μέσων** (power point) και προαιρετικά με τη χρήση και άλλων εποπτικών μέσων (φωτογραφίες, video, κλπ).

Κατά το δεύτερο μέρος, τα μέλη της τριμελούς επιτροπής υποβάλλουν στον/στην φοιτητή/τρια ερωτήσεις διευκρινιστικές ή άλλες, στις οποίες ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να απαντήσει. Στόχος των ερωτήσεων είναι η αποσαφήνιση σημείων της

εργασίας που τυχόν δεν καλύφθηκαν κατά την παρουσίαση και η διερεύνηση της εμπέδωσης του θέματος από τον/την φοιτητή/τρια. Δικαίωμα υποβολής ερωτήσεων έχουν και τα μέλη του κοινού που παρακολουθούν την παρουσίαση/υποστήριξη της μεταπτυχιακής διατριβής.

6.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

Μετά την ολοκλήρωση της παρουσίασης/υποστήριξης της μεταπτυχιακής διατριβής, ο/η φοιτητής/τρια και το κοινό εξέρχονται της αίθουσας προκειμένου να συνεδριάσει η τριμελής επιτροπή για την αξιολόγηση του συνόλου της μεταπτυχιακής διατριβής, τόσο του κειμένου όσο και της παρουσιάσής της.

Κατά την αξιολόγηση η επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τα εξής:

A. Το περιεχόμενο της διατριβής:

- Την πρωτοτυπία του θέματος
- Την χρήση της βιβλιογραφίας
- Την χρήση επιστημονικής μεθοδολογίας
- Την εξαγωγή συμπερασμάτων
- Την τεκμηρίωση των συμπερασμάτων και θέσεων

B. Τη μορφή της διατριβής:

- Τη δομή και ροή του κειμένου
- Την τήρηση των κανόνων συγγραφής
- Την ορθογραφία και το συντακτικό του κειμένου

Γ. Την παρουσίαση/υποστήριξη της διατριβής:

- Την χρήση των εποπτικών μέσων
- Την τήρηση του χρόνου παρουσίασης (20 λεπτά)
- Τις απαντήσεις στις ερωτήσεις της επιτροπής αξιολόγησης και του κοινού
- Την πειστικότητα της παρουσίασης της εργασίας

Μετά τη συνεδρίαση, τα μέλη της τριμελούς επιτροπής συνεδριάζουν μόνα τους και συμπληρώνουν και υπογράφουν το *Έντυπο αξιολόγησης μεταπτυχιακής διατριβής* (Έντυπο 4). Στη συνέχεια, ο εισηγητής συμπληρώνει το *Πρακτικό Αξιολόγησης Μεταπτυχιακής Διατριβής* (Έντυπο 5), όπου αναγράφεται ο μέσος όρος της

βαθμολογίας των τριών μελών της επιτροπής. Κατόπιν, η επιτροπή καλεί τον/την μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια στην αίθουσα και του ανακοινώνει την αξιολόγησή της. Εάν κρίνει η επιτροπή αξιολόγησης ότι απαιτούνται διορθώσεις, συμπληρώσεις στη μεταπτυχιακή διατριβή, ο/η μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια έχει την υποχρέωση να τις υλοποιήσει στο χρονικό διάστημα που του διαθέτει η επιτροπή. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας (συμπεριλαμβανομένου και του χρόνου των διορθώσεων – συμπληρώσεων, εάν ζητηθούν), ο εισηγητής καταθέτει στη Γραμματεία του ΠΜΣ το *Πρακτικό Αξιολόγησης Μεταπτυχιακής Διατριβής*.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όλα τα έντυπα περιλαμβάνονται στο φάκελο του/της φοιτητή/τριας που βρίσκεται στη Γραμματεία του ΠΜΣ. Στο φάκελο μπορούν να έχουν πρόσβαση η Γραμματεία του ΠΜΣ, ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια και ο/η φοιτητής/τρια.

«ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, δηλώνω ότι είμαι αποκλειστικός συγγραφέας της παρούσας διατριβής και αναλαμβάνω πλήρως όλες τις συνέπειες του νόμου στη περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία στο σύνολό της ή μέρος της είναι προϊόν λογοκλοπής

Όνοματεπώνυμο

Ημερομηνία